

КОМУНАЛЬНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ХОРТИЦЬКА НАЦІОНАЛЬНА НАВЧАЛЬНО-РЕАБІЛІТАЦІЙНА
АКАДЕМІЯ» ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ

Кафедра соціально-гуманітарних дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор комунального вищого
навчального закладу «Хортицька
національна навчально-реабілітаційна
академія»

Запорізької обласної ради

О. Л. Позднякова

2017 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПП.003 «Державні стандарти та якість вищої освіти»

Галузь знань	01	Освіта
Спеціальність	016	Спеціальна освіта
Рівень освіти	другий (магістерський)	

2017–2018 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Державні стандарти та якість вищої освіти» для студентів другого курсу факультету реабілітаційної педагогіки та соціальної роботи другого (магістерського) рівня освіти спеціальності 016 «Спеціальна освіта».

РОЗРОБНИК:

Павленко А. І., професор кафедри соціальної роботи

Розглянуто на засіданні кафедри соціально-гуманітарних дисциплін
протокол від «31» серпня 2017 року № 01

Завідувач кафедри
соціально-гуманітарних дисциплін
«31» серпня 2017

Н. В. Руколянська

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		форма навчання	денна
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 01 Освіта	Нормативна	
	Спеціальність 016 Спеціальна освіта»	Семестр	1 семестр
Модулів – 2	Освітній рівень: другий (магістерський)	Аудиторні години: 36 год	
Змістових модулів – 2		Лекції: 20 год	Практичні: 16 год.
Загальна кількість годин – 120			Лабораторні: 0 год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 2		Самостійна робота; 84 год.	
		ІНДЗ: 0 год.	
	Вид контролю: екзамен (1 семестр)		

2. ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Метою викладання навчальної дисципліни «Державні стандарти та якість вищої освіти» є надання студентам магістратури ґрунтовних знань з проблеми якості вищої освіти, її теоретичних та практичних аспектів.

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни «Державні стандарти та якість вищої освіти» є:

- забезпечення розуміння соціального змісту поняття «якість освіти», її філософського виміру;
 - формування готовності майбутнього викладача організувати навчальний процес за вимогами Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ЄКТС);
 - з'ясування сутності базових понять якості вищої освіти (її означення, структурних компонентів, властивостей тощо);
 - характеристика процедур і показників оцінювання якості вищої освіти;
 - ознайомлення студентів з переліком та змістом кваліфікацій та відповідними освітньо-кваліфікаційними рівнями.
- навчення доцільно застосовувати отримані теоретичні знання до практики укладання професійної документації.

Згідно з вимогами освітньої (освітньо–професійної, освітньо–наукової) програми студенти повинні досягнути таких результатів навчання (компетентностей):

- **соціально-особистісні:** здатність до свідомої самоосвіти; здатність до критики й самокритики; креативність, здатність до системного мислення; наполегливість у досягненні мети; турбота про якість виконуваної роботи;

- **загальнонаукові:** розуміння змісту поняття «якість вищої освіти», його філософсько-педагогічної характеристики; базові знання про стандарти вищої освіти, критерії визначення її якості, знання в галузі інформатики й сучасних інформаційних технологій; навички використання програмних засобів і навички роботи в комп'ютерних мережах, уміння створювати бази

даних і використовувати інтернет-ресурси; базові знання фундаментальних наук в обсязі, необхідному для освоєння загальнопрофесійних дисциплін, а також з педагогіки та психології вищої школи, необхідні для освоєння загальнопрофесійних дисциплін;

- *інструментальні*: здатність до письмової й усної комунікації рідною мовою; навички роботи з комп'ютером; навички управління інформацією; дослідницькі навички;

- *професійні*: здатність до практичного застосування теоретичних основ професійної діяльності; уміння здійснювати системний аналіз освітніх процесів і явищ; сучасні уявлення про принципи державної політики у сфері вищої освіти, організацію навчально-виховного процесу у вищій школі; володіння сучасними уявленнями про принципи моніторингу якості вищої освіти; знання правових основ роботи і законодавства України в галузі вищої освіти;

- *спеціалізовано-професійні*: уміння об'єктивно оцінювати якість вищої освіти на основі визначених критеріїв та показників; уміння використовувати стандарти вищої освіти для визначення та оцінювання якості змісту та результатів освітньої діяльності вищих навчальних закладів; здатність до організації та проведення моніторингу якості вищої освіти в Україні; здатність реалізовувати міждисциплінарний підхід у вивченні якісних характеристик системи вищої освіти; володіння методами організації та проведення конкретних заходів моніторингу якості вищої освіти;

- *інформаційні* – критичне ставлення до отриманої інформації; уміння підпорядковувати, аналізувати, систематизувати, структурувати інформаційні обсяги; усвідомлення цінності суб'єктивної позиції в інформаційному просторі.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

– зміст поняття «якість вищої освіти», його філософсько-педагогічну характеристику;

- критерії та показники, якими визначається та оцінюється якість вищої освіти;
- стандарти вищої освіти;
- практику організації та проведення моніторингу якості вищої освіти в Україні;
- сукупність норм, які визначають вимоги до освітнього та освітньо-кваліфікаційного рівня фахівця.

вміти:

- здійснювати системний аналіз освітніх процесів і явищ;
- реалізовувати міждисциплінарний підхід у вивченні якісних характеристик системи вищої освіти;
- застосовувати набуті знання в процесі організації та проведення конкретних заходів моніторингу якості вищої освіти.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1

Якість освіти: теоретико-методологічні аспекти

ТЕМА 1. Якість освіти як суспільна проблема.

Предмет, мета, завдання і структура навчальної дисципліни «Державні стандарти та якість вищої освіти». Основна і додаткова література до курсу.

Державна політика у сфері вищої освіти (закон України «Про вищу освіту, стаття 3): принципи і цілі. Предмет та об'єкт освітньої політики.

Якість освіти – об'єкт суспільного єднання і консолідації національних освітніх систем в Європі. Сутність і структура понять «якість освіти», «якість освітнього процесу».

Складові якості освіти. Якість освіти як політична категорія, як категорія управління, як педагогічна категорія.

Якість і комерціалізація освіти. Проблеми формування ринку освітніх послуг в Україні. Зміст категорій «оцінка якості освіти» та «моніторинг якості освіти», «кваліметрія», «діагностика ефективності навчального процесу», «освітня (дидактична) діагностика».

ТЕМА 2. Світовий досвід у розробці питань оцінки і моніторингу освіти.

Індекс розвитку людського потенціалу (ІРЛП). Показник освітньої діяльності. Аналіз знань ІРЛП. Місце України в світі за ІРЛП, за індексом розвитку освіти.

Поняття рамки кваліфікації. Національна рамка кваліфікації. Рамка кваліфікації європейського простору вищої освіти.

Єдиний європейський освітній простір, спільні стандарти, критерії якості для національних систем освіти. Загальна система порівняльних освітньо-кваліфікаційних рівнів. Розробка порівняльних критеріїв і методів оцінки якості освіти. Система визнання кредитних одиниць.

Реорганізація системи вищої освіти України у вимірі Болонської декларації. Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система (ЄКТС). Рівні вищої освіти та вимоги до них.

Ступені вищої освіти (молодший бакалавр; бакалавр; магістр; доктор філософії; доктор наук).

ТЕМА 3. Міжнародна практика забезпечення якості освіти.

Діяльність ЮНЕСКО, спрямована на забезпечення якості освіти в світі. Установи, видання ЮНЕСКО, що опікуються проблемами освіти.

Організація з економічного співробітництва і розвитку (ОЕСР). Збірник «Education at Glance», інші видання ОЕСР.

Діяльність Європейського Союзу, спрямована на підвищення якості вищої освіти в Європі. Статистичні збірники, аналітичні матеріали, підготовлені в рамках ЄС.

Роль міжнародних порівняльних досліджень, що організуються Міжнародною асоціацією з оцінки навчальних досягнень за підтримки ОЕСР. Приклади міжнародних порівняльних досліджень з моніторингу освітніх систем з ключових показників якості та ефективності освіти.

Розробка національних моделей освітніх індикаторів: досвід європейських країн.

ТЕМА 4. Управління якістю освіти.

Державні органи управління системою вищої освіти. Роль громадянського суспільства у здійсненні освітньої політики. Єдина державна електронна база з питань освіти.

Система забезпечення якості вищої освіти (за новим законом «Про вищу освіту»). Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти.

Аналіз науково-методичної літератури з проблеми управління якістю освіти. Сутність поняття «управління якістю освіти». Принципи управління

якістю освіти: системність, безперервність, функціональність, надійність, продуктивність, оптимальність, адаптативність.

Планування якості вищої освіти на різних рівнях управління: інформація для планування, механізм збору інформації, типи необхідної інформації, експериментальне дослідження проблеми якості освіти.

Показники стану системи управління якістю освіти. Аналіз інформації в структурі управлінського циклу, його види: параметричний, тематичний і підсумковий.

ТЕМА 5. Моніторинг якості вищої освіти.

Сутність поняття «моніторинг». Підходи до проблеми в українській та зарубіжній спеціальній літературі. Оцінювання та моніторинг: спорідненість та відмінності.

Основні етапи розвитку. Вимірювання освіти: ранній період (30-50-ті роки ХХ ст.). Асоціація поступної освіти (Progressive Education Association in the United States) – перша спроба в світі провести оцінювання та моніторинг освіти в країні (США). Значення діяльності робочої групи на чолі з Р.В. Тайлером. Європа – перші спроби (Швеція). Роль інституту ЮНЕСКО у Гамбурзі.

Другий етап розвитку (60-70 роки). Обґрунтування концептуальних засад моніторингу, початок його проведення на міжнародному рівні. Роль міжнародних організацій – ЮНЕСКО та ОЕСР. Створення фундаменту нової епохи порівняння стандартів. Діяльність Міжнародної асоціації з оцінювання навчальних досягнень (МАОНД).

Вимірювання та моніторинг від 80-х років до нинішніх днів. Проблема рентабельності вищої освіти. Утвердження системного бачення вищої освіти, її якісних характеристик.

Завершення формування сучасної моделі моніторингу вищої освіти як основного засобу контролю за передачею соціального досвіду, відповідності

досягнутих результатів освітньої системи її кінцевим цілям. Моніторинговий апарат.

Об'єкти моніторингу: освіти ресурси, освітній процес, результати освітнього процесу, фактори оточуючого середовища. Освітні індикатори.

Змістовий модуль 2

Стандарти вищої освіти в Україні

ТЕМА 6. Державний стандарт вищої освіти.

Формування єдиного освітнього простору України. Система стандартів вищої освіти. Поняття Державного стандарту освіти. Складові Державного стандарту вищої освіти України (кваліфікації за відповідними освітньо-кваліфікаційними ступенями освіти; перелік напрямів та спеціальностей, за якими здійснюється підготовка фахівців у ВНЗ за відповідними ступенями вищої освіти); вимоги до рівнів вищої освіти; вимоги до ступенів вищої освіти.

Визначення стандарту за Законом України «Про вищу освіту». Розробка стандартів вищої освіти для кожного рівня вищої освіти в межах кожної спеціальності відповідно до Національної рамки кваліфікацій. Функції стандарту.

Перелік кваліфікацій за відповідними ступенями освіти (класифікатор певних завдань та обов'язків, що їх повинна виконувати особа, яка має відповідний ступінь вищої освіти, державний класифікатор професій).

Перелік напрямів та спеціальностей, за якими здійснюється підготовка фахівців у ВНЗ за відповідними ступенями вищої освіти.

Забезпечення доступу до якісної освіти для всіх громадян. Критеріально-оцінювальна функція стандарту. Запровадження єдиної системи оцінювання.

Захист інтересів споживачів освітніх послуг.

ТЕМА 7. ВНЗ – інтегральний показник якості освітнього процесу.

Типи вищих навчальних закладів, їх характеристика.

Визначення рейтингів ВНЗ і навчальних програм – глобальне явище.
Принципи, цілі та завдання системи визначення рейтингів ВНЗ.

Рейтинги ВНЗ – органічна складова національної звітності та оцінки якості вищої освіти у світі. Світові координатори із напрацювання та застосування відповідних методологій і підходів. Інститут стратегії вищої освіти (Вашингтон, США), Європейський центр ЮНЕСКО у сфері вищої освіти (ЮНЕСКО – СЕПЕС, Бухарест, Румунія). Міжнародні форуми з питань визначення рейтингів університетів і участь представників України.

Післядипломна освіта, особливості її організації.

ТЕМА 8. Галузеві стандарти вищої освіти.

Складові галузевих стандартів (освітньо-кваліфікаційні характеристики випускників ВНЗ; освітньо-професійні програми підготовки фахівців; засоби діагностики якості вищої освіти).

Поняття освітньо-кваліфікаційної характеристики (галузь використання, виробничі функції, типові задачі діяльності та уміння щодо вирішення типових задач діяльності, здатності вирішувати проблеми і задачі соціальної діяльності та уміння, що є відображенням наявності цих здатностей; вимоги до професійного відбору; вимоги до державної атестації випускників ВНЗ; відповідальність за якість освітньої та професійної підготовки випускників вищих навчальних закладів). Поняття і зміст освітньо-професійної програми.

Стандарти освіти вищих навчальних закладів (перелік спеціалізацій за спеціальностями; варіативні частини освітньо-кваліфікаційних характеристик випускників ВНЗ; варіативні частини освітньо-професійних програм підготовки; варіативні частини засобів діагностики якості вищої освіти; навчальні плани; програми навчальних дисциплін).

ТЕМА 9. Ліцензування освітньої діяльності.

Закон України «Про вищу освіту» (ст. 24). Поняття ліцензування ВНЗ.
Процедура. Послуги, що підлягають ліцензуванню у сфері вищої освіти.

Державні органи, що здійснюють ліцензування освітніх послуг.
Контроль за дотриманням ліцензійних умов. Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти.

Експертне підтвердження спроможності навчального закладу здійснювати роботу за заявленими видами і напрямками. Діяльність, пов'язана з наданням послуг для одержання загальної середньої, професійної освіти. Діяльність щодо підготовки фахівців різних ступенів освіти (підготовка фахівців різних ступенів освіти та перепідготовка з наданням другої вищої освіти за напрямками (спеціальностями); підвищення кваліфікації керівних кадрів і спеціалістів; підготовка до вступу до ВНЗ). Підготовка іноземних громадян за напрямками та спеціальностями.

Пакет ліцензійних документів (копії засновницьких документів, концепція з виду чи напрямку освітньої діяльності; програми освітньої діяльності за виявленим видом чи напрямком, навчально-виховні плани, кваліфікаційні чи освітні вимоги до випускників; відомості про соціальну інфраструктуру ВНЗ, кадрове, матеріально-технічне та навчально-методичне забезпечення заявлених видів (напрямів) освітньої діяльності та ін.).

Державний реєстр наукових об'єктів, які становлять національне надбання (скорочено - Реєстр НН).

ТЕМА 10. Акредитація напрямів, спеціальностей та вищих навчальних закладів.

Поняття акредитації ВНЗ (державної і недержавної форми власності).
Процедура. Сертифікат про акредитацію. Державні вимоги Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти щодо акредитації.

Поняття акредитації спеціальності. Акредитація освітньої програми
Пакет документів щодо акредитації спеціальності (копія ліцензії на надання

освітніх послуг зі спеціальності, що акредитується; звіт про діяльність випускової кафедри з підготовки фахівців певного освітньо-кваліфікаційного рівня; освітньо-кваліфікаційна характеристика фахівця відповідного ступеня освіти; освітньо-професійна програма підготовки фахівця зі спеціальності; таблиця відповідності показників діяльності ВНЗ із підготовки фахівців за певною спеціальністю критеріям акредитації).

Акредитаційна справа. Попередня експертиза документів (Міністерство освіти і науки України), рішення про акредитацію спеціальності (Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти). Повторна акредитація. Причини відмови в акредитації.

ТЕМА 11. Стандартизоване тестування.

Системи оцінювання навчальних досягнень в Україні. Український центр оцінювання якості освіти: історія створення, напрямки діяльності. Зовнішнє незалежне оцінювання (ЗНО). Реєстр сертифікатів зовнішнього незалежного оцінювання у єдиній державній електронній базі з питань освіти (ЄДЕБО).

Система стандартизованого тестування у світі. Функції тестування. Сучасна практика стандартизованого тестування в Україні: досвід провідних вузів.

Тест як науково обґрунтований інструмент оцінювання знань, умінь і навичок студентів, осіб здійснення індивідуального контролю результатів навчання. Правила формулювання тестових завдань.

Різновиди тестів: залежно від мети, характеру та функцій контролю, характеру, форми відповіді. Гомогенні та гетерогенні тести.

Переваги і недоліки тестового контролю.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви тем змістових модулів	Кількість годин				
	денна форма				
	Усього	у тому числі			
л		п	лаб	інд	сам
Змістовий модуль I. Якість освіти: теоретико-методологічні аспекти					
Тема 1. Якість освіти як суспільна проблема.	10	2	-		8
Тема 2. Світовий досвід у розробці питань оцінки і моніторингу освіти.	12	2	2		8
Тема 3. Міжнародна практика забезпечення якості освіти.	12	2	-		10
Тема 4. Управління якістю освіти.	10	2	2		6
Тема 5. Моніторинг якості вищої освіти.	10	2	2		6
Разом за змістовим модулем I	54	10	6		38
Змістовий модуль II. Стандарти вищої освіти в Україні					
Тема 6. Державний стандарт вищої освіти.	12	2	-		10
Тема 7. ВНЗ – інтегральний показник якості освітнього процесу.	10	-	2		8
Тема 8. Галузеві стандарти вищої освіти.	11	2	2		7
Тема 9. Ліцензування освітньої діяльності.	11	2	2		7
Тема 10. Акредитація напрямів, спеціальностей та вищих навчальних закладів.	12	2	2		8
Тема 11. Стандартизоване тестування.	10	2	2		6
Усього за змістовим модулем II	66	10	10		46
Усього:	120	20	16		84

5. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	№ теми	Назва теми	Кількість годин
		Змістовий модуль I. Якість освіти: теоретико-методологічні аспекти	
1	2	Світовий досвід у розробці питань оцінки і моніторингу освіти.	2
2	4	Управління якістю освіти	2
3	5	Моніторинг якості вищої освіти	2
		Змістовий модуль II. Стандарти вищої освіти в Україні	
4	7	ВНЗ – інтегральний показник якості освітнього процесу	2
5	8	Галузеві стандарти вищої освіти	2
6	9	Ліцензування освітньої діяльності	2
7	10	Акредитація напрямів, спеціальностей та вищих навчальних закладів	2
8	11	Стандартизоване тестування	2
Усього			16

6. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ з/п	№ теми	Назва теми	Кількість годин
		Змістовий модуль I. Якість освіти: теоретико-методологічні аспекти	
1	1	<p>Тема1. Якість освіти як суспільна проблема.</p> <p>1. Ознайомтесь із ст. 3 чинного Закону України «Про вищу освіту». Визначте і запишіть, як реалізуються принципи державної політики у сфері вищої освіти в Україні.</p> <p>2. Дайте відповіді на питання:</p> <p>а) Якість освіти – об'єкт суспільного єднання і консолідації національних освітніх систем в Європі.</p> <p>б) Якість і комерціалізація освіти.</p> <p>3. Користуючись навчальною літературою, дайте характеристику таких складових якості освіти, як: «якість потенціалу», «якість процесу формування професіоналізму»,</p>	8

		<p>«якість результату освіти».</p> <p>4. Сформулюйте пропозиції до Програми вищої освіти Запорізького регіону.</p>	
2	2	<p>Тема 2. Світовий досвід у розробці питань оцінки і моніторингу освіти.</p> <p>1. Опрацюйте додаткову літературу з теми та відповідні статті чинного Закону України «Про вищу освіту».</p> <p>2. Розкрийте письмово сутність понять «рамка кваліфікації», «національна рамка кваліфікації», «рамка кваліфікації європейського простору вищої освіти», «рівень освіти», «ступінь освіти».</p> <p>3. Дайте відповідь на подані нижче питання:</p> <p>1. Що передбачає початковий рівень вищої освіти?</p> <p>а) здобуття особою загальнокультурної та професійно орієнтованої підготовки, спеціальних умінь і знань, а також практичного досвіду їх застосування з метою виконання типових завдань</p> <p>б) здобуття особою поглиблених теоретичних або практичних знань</p> <p>в) здобуття особою знань, умінь, навичок для продукування нових ідей</p> <p>2. Якому кваліфікаційному рівню Національної рамки кваліфікацій відповідає другий (магістерський) рівень вищої освіти?</p> <p>а) 5 б) 6 в) 7</p> <p>3. Скільки ступенів вищої освіти визначено у Законі України «Про вищу освіту»?</p> <p>а) 5 б) 4 в) 9</p> <p>4. Як називається освітньо-професійний ступінь, що здобувається на початковому рівні вищої освіти ?</p> <p>а) спеціаліст б) молодший бакалавр в) бакалавр</p> <p>5. Магістр – це освітній ступінь, що здобувається на:</p> <p>а) першому рівні вищої освіти та присуджується вищим навчальним закладом у результаті виконання здобувачем вищої освіти освітньо-професійної програми, обсяг якої становить 180-240 кредитів ЄКТС</p> <p>б) другому рівні вищої освіти та присуджується вищим навчальним закладом у результаті успішного виконання здобувачем вищої освіти відповідної освітньо-професійної або освітньо-наукової програми</p> <p>в) початковому рівні вищої освіти і присуджується вищим навчальним закладом у результаті успішного виконання здобувачем вищої освіти освітньо-професійної програми, обсяг якої становить 90-120 кредитів ЄКТС</p>	8

3	3	<p>Тема 3. Міжнародна практика забезпечення якості освіти.</p> <ol style="list-style-type: none"> Опрацюйте додаткову літературу з теми та відповідні статті чинного Закону України «Про вищу освіту». Розробіть порівняльну таблицю з теми «Принципи визначення рейтингів вищих навчальних закладів: досвід європейських країн». Підготуйте доповідь на одну з поданих тем: <ul style="list-style-type: none"> Установи, видання ЮНЕСКО, що опікуються проблемами освіти. Статистичні збірники, аналітичні матеріали, підготовлені в рамках ЄС. Національні моделі освітніх індикаторів. 	10
4	4	<p>Тема 4. Управління якістю освіти.</p> <ol style="list-style-type: none"> Опрацюйте додаткову літературу з теми та відповідні статті чинного Закону України «Про вищу освіту». Наведіть приклади міжнародних порівняльних досліджень з моніторингу освітніх систем з ключових показників якості та ефективності освіти. Підготуйте повідомлення на одну із поданих нижче тем для науково-практичного семінару за однією з тем: <ul style="list-style-type: none"> Роль громадянського суспільства у здійсненні освітньої політики. Проблеми і переваги Єдиної державної електронної бази з питань освіти. 	6
5	5	<p>Тема 5. Моніторинг якості вищої освіти.</p> <ol style="list-style-type: none"> Опрацюйте додаткову літературу з теми та відповідні статті чинного Закону України «Про вищу освіту». Опишіть підходи до проблеми моніторингу якості вищої освіти в українській і зарубіжній спеціальній літературі. Складіть тезовий план до теми «Етапи розвитку моніторингу якості вищої освіти». 	6
		Змістовий модуль II. Стандарти вищої освіти в Україні	
6	6	<p>Тема 6. Державний стандарт вищої освіти.</p> <ol style="list-style-type: none"> Опрацюйте додаткову літературу з теми та відповідні статті чинного Закону України «Про вищу освіту». Подайте визначення понять «стандарт», «стандартизація», «стандартизація освіти», «освітній простір». Підготуйте повідомлення на тему «Єдині стандарти вищої освіти: за і проти». 	10

7	7	<p>Тема 7. ВНЗ – інтегральний показник якості освітнього процесу.</p> <p>1. Опрацюйте додаткову літературу з теми та відповідні статті чинного Закону України «Про вищу освіту».</p> <p>2. Підготуйте повідомлення на одну із поданих нижче тем:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Принципи, цілі та завдання системи визначення рейтингів ВНЗ. - Світові системи визначення рейтингів вишів. - Студенти контрактники і бюджетними: за і проти. 	8
8	8	<p>Тема 8. Галузеві стандарти вищої освіти.</p> <p>1. Опрацюйте додаткову літературу з теми та відповідні статті чинного Закону України «Про вищу освіту».</p> <p>2. Розшифруйте аббревіатури: ОКХ, ОПП, НП, НП. Перерахуйте складові ОПП.</p>	7
9	9	<p>Тема 9. Ліцензування освітньої діяльності.</p> <p>1. Опрацюйте додаткову літературу з теми та відповідні статті чинного Закону України «Про вищу освіту».</p> <p>2. Перерахуйте послуги, що підлягають ліцензуванню у сфері вищої освіти.</p> <p>3. Підготуйте (письмово) інформацію про те, як сьогодні в Україні триває підготовка іноземних громадян за напрямками і спеціальностями.</p>	7
10	10	<p>Тема 10. Акредитація напрямів, спеціальностей та вищих навчальних закладів.</p> <p>1. Опрацюйте додаткову літературу з теми та відповідні статті чинного Закону України «Про вищу освіту».</p> <p>2. Подайте визначення понять «акредитація», «акредитація ВНЗ», «акредитація спеціальності», «акредитація освітньої програми», «акредитаційна справа».</p>	8
11	11	<p>Тема 11. Стандартизоване тестування.</p> <p>1. Опрацюйте додаткову літературу з теми і опишіть правила формулювання тестових завдань.</p> <p>2. Підготовте повідомлення на тему «Переваги і недоліки тестового контролю».</p>	6
Усього			84

7. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Фронтальна бесіда, групове й індивідуальне усне опитування, письмове опитування у вигляді контрольної роботи, екзамен.

8. СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

Кількість балів	ЗМ I	ЗМ II
Практичні заняття	40	
Самостійна робота	10	
Поточний модульний контроль	10	10
Підсумковий контроль	30	

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою академії	За національною шкалою	
		Екзамен	За лік
1	2	3	4
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	82 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 81 (добре)		
D	64 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 63 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

Критерії оцінювання самостійної роботи студентів

У межах кредитних модулів студент має опрацювати основу і додаткову літературу з тем, виконати письмові завдання для більш поглибленого вивчення дисципліни. Питання та завдання для самостійного опрацювання подано у програмі модулів.

10 балів – повне й безпомилкове виконання практичних завдань, охайне ведення конспекту;

8 –9 балів – виконання 80-90% завдань, які містять деякі неточності у викладі й незначну кількість орфографічних і граматичних помилок;

6 – 7 балів – виконання 70-80 % завдань, в яких допущено незначну кількість помилок як змістового характеру, так і орфографічні;

4 – 5 балів – виконання 50-60 % завдань, у яких зафіксовано значну кількість змістових, лексичних, граматичних, орфографічних помилок;

1 – 3 бали – виконання 10-40 % завдань, неохайне ведення конспекту;

0 балів – роботу не виконано.

9. ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Схарактеризуйте предмет і завдання курсу «Державні стандарти та якість вищої освіти».
2. Розкрийте сутність державної політики у сфері вищої освіти.
3. Доведіть, що якість освіти – об'єкт суспільного єднання і консолідації національних освітніх систем в Європі.
4. Доведіть, що якість освіти в Україні – національний пріоритет і передумова реалізації права громадян на освіту.
5. Визначте сутність поняття «якість освіти», його складові.
6. Схарактеризуйте Національну рамку кваліфікації.
7. Розкажіть про Рамку кваліфікації європейського простору вищої освіти.
8. Подайте інформацію про реорганізацію системи вищої освіти у вимірі Болонської декларації.
9. Розкажіть про Європейську кредитну трансферно-накопичувальну систему.
10. Розкрийте діяльність ЮНЕСКО у напрямку забезпечення якості освіти у світі.
11. Схарактеризуйте рівні та ступені вищої освіти в Україні.
12. Проаналізуйте документи про вищу освіту (наукові ступені).

13. Подайте інформацію про Єдину державну електронну базу з питань освіти.
14. Схарактеризуйте національні моделі освітніх індикаторів.
15. Схарактеризуйте рейтинги ВНЗ як органічну складову оцінки вищої освіти.
16. Визначте основні критерії і показники якості освіти.
17. Схарактеризуйте післядипломну освіту в Україні: види та її структуру.
18. Презентуйте основні напрями діяльності вищого навчального закладу.
19. Подайте характеристику типів вищих навчальних закладів.
20. Назвіть і схарактеризуйте підрозділи вищих навчальних закладів третього та четвертого рівнів акредитації.
21. Доведіть, що факультет - основний організаційний і навчально-науковий структурний підрозділ вищого навчального закладу третього та четвертого рівнів акредитації.
22. Подайте характеристику кафедри як базового структурного підрозділу ВНЗ.
23. Назвіть і схарактеризуйте державні органи управління системою вищої освіти.
24. Визначте роль громадянського суспільства у здійсненні освітньої політики.
25. Проаналізуйте Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти та його діяльність.
26. Визначте основні принципи управління якістю освіти.
27. Подайте інформацію про планування якості вищої освіти на всіх рівнях управління.
28. Розкрийте інформацію про захист інтересів споживачів освітніх послуг.
29. Визначте поняття «стандарт» за Законом України «Про вищу освіту».
30. Проаналізуйте функції стандарту вищої освіти.
31. Розкажіть про формування єдиного освітнього простору України.

32. Поінформуйте про забезпечення доступу до якісної освіти для всіх громадян.
33. Розкрийте сутність критеріально-оцінювальної функції стандарту.
34. Подайте інформацію про систему стандартів вищої освіти.
35. Визначте складові державного стандарту вищої освіти.
36. Подайте вимоги до рівнів вищої освіти.
37. Подайте вимоги до ступенів вищої освіти.
38. Визначте складові галузевих стандартів вищої освіти.
39. Подайте характеристику поняття і змісту освітньо-професійної програми.
40. Дайте аналіз освітньо-кваліфікаційної характеристики.
41. Поінформуйте про процедуру ліцензування вищого навчального закладу.
42. Подайте інформацію про послуги, що підлягають ліцензуванню у сфері вищої освіти.
43. Інформуйте як здійснюється контроль за дотриманням ліцензійних умов.
44. Визначте як здійснюється підготовка іноземних громадян за напрямками і спеціальностями.
45. Розкрийте сутність поняття «акредитація вищого навчального закладу».
46. Подайте процедуру акредитування вишів України.
47. Визначте вимоги до акредитації спеціальності.
48. Схарактеризуйте складові акредитаційної справи.
49. Подайте процедуру повторної акредитації. Причини відмови від акредитаційної експертизи.
50. Розкрийте сутність поняття «моніторинг якості вищої освіти».
51. Визначте і схарактеризуйте різновиди тестів.
52. Прокоментуйте реорганізацію системи вищої освіти у вимірі Болонської декларації.
53. Визначте критерії за якими створюються рейтинги ВНЗ в Україні.
54. Подайте інформацію про критерії надання ВНЗ статусу національного.
55. Схарактеризуйте моніторинг як інструмент визначення якості освіти у ВНЗ.

56. Подайте інформацію про український центр оцінювання якості освіти: історія створення, напрямки діяльності.
57. Подайте процедуру зовнішнього незалежного оцінювання в Україні.
58. Схарактеризуйте тест як науково обґрунтований інструмент оцінювання знань, умінь і навичок студентів.
59. Подайте інформацію про тестовий контроль, його переваги і вади.
60. Розкажіть про системність і безперервність вищої освіти в Україні.

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Байназарова О. О. Моніторинг та оцінювання якості освіти : Методичний посібник / О. О. Байназарова, В. В. Ракчєєва – Харків : ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2009. – 58 с.
2. Биков В. Ю. Моніторинг рівня навчальних досягнень з використанням інтернет-технологій / В. Ю. Биков. – К. : Педагогічна думка, 2008. – 127 с.
3. Вікторов В. Г. Управління якістю освіти (соціально-філософський аналіз) / В. Г. Вікторов. – Дніпропетровськ : Пороги, 2005. – 286 с.
4. Вроейнстийн А. И. Оценка качества высшего образования / А. И. Вроейнстийн. – М. : Изд-во МНЭПУ, 2000. – 179 с.
5. Закон України «Про вищу освіту». – Відомості Верховної Ради (ВВР). – 2014. – № 37-38. – С. 2004.
6. Корсак К. В. Світова вища школа. Порівняння і визнання закордонних кваліфікацій і дипломів. Монографія / К. В. Корсак. – К. : МАУП-МКА, 1997. – 208 с.
7. Крокер Л. Введение в классическую и современную теорию тестов / Л. Крокер. – М. : Логос, 2010. – 667 с.

8. Лукіна Т. Моніторинг якості освіти: теорія і практика [Текст] : Метод. матеріал / Т. Лукіна. – К. : Видавничий дім «Шкільний світ» : Видавництво Л. Галіцина, 2006. – 128 с.

9. Моніторинг якості освіти: світові досягнення та українські перспективи / За заг. ред. О. І. Локшиної. – К. : К.І.С, 2004. – 127 с.

10. Островерхова Н. Технології контрольно-аналітичної діяльності завуча / Н. Островерхова. – К. : Шкільний світ, 2007. – 119 с.

11. Приходько В. М. Парадигми моніторингу якості освіти і педагогічного процесу (у запитаннях і відповідях) [Текст] : навч. видання / В. М. Приходько. – Х. : Видавнича група «Основа», 2010. – 192 с.

12. Приходько В. М. Моніторинг якості освіти і виховної діяльності навчального закладу / В. М. Приходько. – Х. : Основа, 2007. – 143 с.

13. Стеценко Н. М. Вища освіта України і Болонський процес : Посібник / Укл. Н. М. Стеценко. – Умань : Видавничо-поліграфічний центр «Візаві», 2012. – 180 с.

14. Управління якістю освіти у вищих навчальних закладах [Текст] : навч. посіб. : у 2 ч. . 1: Теоретичні засади формування систем управління якістю надання освітніх послуг / кол. авт. ; за заг. ред. чл.-кор. НАН України В. С. Загорського. – Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2011. – 136 с.

15. Якість вищої освіти: методологічні та методичні підходи щодо впровадження дистанційних технологій навчання [Текст] : матеріали ХХХVІІІ міжнар. наук.-метод. конф. (м. Полтава, 23-24 січня 2013 р.) : [в 2 ч.]. – Полтава : ПУЕТ, 2013. – 286 с.

16. Ярошук Л. Г. Основи педагогічних вимірювань та моніторингу якості освіти : Навчальний посібник / Л. Г. Ярошук. – К. : Видавничий Дім «Слово», 2010. – 304 с.

Додаткова:

17. Аниськіна Н. Н. Управление развитием вуза на основе системы менеджмента качества : Научно-метод. пособие / Н. Н. Аниськіна,

Л. А. Громова, В. В. Тимченко, С. Ю. Трапцын. – СПб. : Изд-во ООО «Книжный дом», 2008. – 160 с.

18. Байденко В. И. Болонский процесс: структурная реформа высшего образования Европы / В. И. Байденко. – М. : Исследовательский центр проблем качества подготовки специалистов. Российский Новый Университет, 2003. – 128 с.

19. Бахмутский А. Е. Методика оценки качества образования / А. Е. Бахмутский. – Ижевск, 2003. – 101 с.

20. Богословский В. И. Развитие академической мобильности в многоуровневом университетском образовании: Методические рекомендации для преподавателей / В. И. Богословский, С. А. Писарева, А. И. Тряпицына – СПб. : Изд-во РГПУ им. А. И. Герцена, 2007. – 95 с.

21. Болонский процесс: нарастающая динамика и многообразие (документы международных форумов и мнения европейских экспертов) / Под научн. ред. докт. пед. наук, проф. В. И. Байденко. – М. : Исслед. центр проблем качества подготовки специалистов, 2002. – 409 с.

22. Болотов В. А. Системы оценки качества образования : Учебное пособие / В. А. Болотов, Н. Ф. Ефремова. – М. : Логос, 2007. – 192 с.

23. Горбашко Е. А. Менеджмент качества в образовательном учреждении. Ч. 1. Системы качества, основы менеджмента качества и управления затратами на качество / Е. А. Горбашко, А. А. Колесников, С. А. Степанов и др. – СПб. : Изд.-полигр. центр СПбГЭТУ (ЛЭТИ), 2000. – 160 с.

24. Граничина О. А. Математические модели контроля качества образовательного процесса в учреждениях высшего профессионального образования / О. А. Граничина. – СПб. : Изд-во ВВМ, 2008. – 180 с.

25. Зовнішнє тестування: аналітичний звіт. 2003 рік. – К. : Центр тестових технологій, 2003. – 68 с.

26. Марушкевич А. А. Педагогіка вищої школи: навчальний посібник / А. А. Марушкевич. – К.: Обрії, 2012. – 220 с.

27. Мотова Г. Н. Системы аккредитации за рубежом / Г. Н. Мотова, В. Г. Наводнов. – Йошкар-Ола : Научно-информац. центр гос. аккредитации, 1997. – 48 с.

28. Новое в оценке образовательных результатов. Международный аспект / Под ред. А. Литтл и Э. Вулф. / Пер. М.С. Добряковой. – М. : Просвещение, 2007. – 367 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ

1. <http://mon.gov.ua/activity/education/vishha/standarty-prof.html> (розділ сайту Міністерства освіти та науки України, в якому розміщена інформація щодо професійних стандартів).

2. <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (Закон України «Про вищу освіту»).

3. <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1019-2007-%D0%BF> (Постанова Кабінету Міністрів України від 8 серпня 2007 р. № 1019 «Про ліцензування діяльності з надання освітніх послуг»).

4. <http://education-ua.org/ua/articles/465-litsenzuvannya-osvitnoji-diyalnosti-kudi-rukhaemosya> (Бахрушин В. Ліцензування освітньої діяльності – куди рухаємось?).

5. <http://zmyo.npu.edu.ua/index.php/en/dokumentatsiia/rezultaty-monitorynhu> (сторінка Центру моніторингу якості освіти з результатами моніторингу якості освіти в НПУ ім. М.П. Драгоманова).

6. <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1283-2011-%D0%BF> (Постанова Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2011 р. N 1283 «Про затвердження Порядку проведення моніторингу та оцінки якості освіти»).

7. <http://testportal.gov.ua/> (головна сторінка Українського центру оцінювання якості освіти).

8. <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1247-98-%D0%BF> (Постанова Кабінету Міністрів України від 7 серпня 1998 р. N 1247 «Про розроблення державних стандартів вищої освіти»).

9. http://pidruchniki.com/13281126/pedagogika/derzhavni_standarti_osviti_funktsiyi (Державні стандарти освіти та їх функції).
10. <http://osvita.ua/vnz/reform/43502/> (реформа вищої освіти).
11. https://zu.edu.ua/doc/dovidnyk_EKTS_2015.pdf (довідник користувача ЄКТС 2015).
12. <http://www.profosvita.org.ua/ru/career/articles/2.html> (Хриков Є. М. Теоретико-методологічні засади моніторингу професійної підготовки).
13. http://umo.edu.ua/images/content/nashi_vydanya/metod_upr_osvit/v_7/3.pdf (Гриневич Л.М. Освітні індикатори для міжнародного оцінювання).
14. <http://www.niss.gov.ua/articles/745/> («Європейський досвід для створення ефективної системи контролю та оцінки якості вищої освіти в Україні». Аналітична записка).
15. <http://vnz.org.ua/statti/1782-kvalifikatsija-jak-my-yiyi-rozumiyemo> (Рашкевич Ю.М. Кваліфікація: як ми її розуміємо?).
16. <http://www.euroosvita.net/reyt/> (рейтинги вищих навчальних закладів України з 2006 по 2015 рік).